

Komunikační poměry. Dosavadní autobusové spojení na Mohelnici, Zábřeh a Šumperk je velmi výhodné. Neboť autobusy projíždějí a staví v naší obci téměř každé půl hodiny. Máme dvě zastávky jednu u Jányšových - směr Zábřeh a druhá u Ptáčkových - směr Mohelnice. V roce 1972 je naplánovaná autobusová čekárna.

Sociální a zdravotní stav. Životní úroveň je stále dobrá. Práce je dostatek, takže má každý možnost si peníze vydělat. V naší obci má 19 občanů osobní auto. Zdravotní stav byl celkem dobrý. Několik občanů prodělal chřipku „Hongkong 2“, celkem bez následků. Do vojenské služby nastoupili 1. října 1971 tři odvedenci. V naší obci se narodili: 3 kluci a 4 děvčata. Během roku byly uzavřeny 4 sňatky.

Poměry lidopisné. Zemřeli vesměs staří lidé: Anna Janíčková na čísle 75, stáří 82 roků. Důst. pan František Janíček na čís. 75, stár 80 roků. Rájecký rodák byl katechetou a biskupský notář. Svůj kněžský život prožil v Podkrkonoší, kde byl velmi oblíben. Byl to vlastenecký kněz. Na jeho pohřeb přijelo mnoho občanů z jeho působišť. Pochován je ve Zvoli. Po dlouhé nemoci zemřel Ladislav Schneider ve věku 60 let. Byl dlouhodobým členem požárníků. Členem rady MNV a 15 roků byl pokladníkem v naší obci. Anežka Goldová, která zemřela po krátké nemoci v 78 letech. Jan Štrampach ve věku 80 let. Přizdžené jméno měl známé po celém okolí „rytíř“. Byl zednickým palírem. Za jeho života pod jeho vedením vystavěl mnoho důležitých staveb, mezi mnoha jinými zábřežské kasárny a pevnosti u Králík a mnoho jiných staveb. Byl dovedným a opravdu svědomitým pracovníkem na svém úseku práce. Ladislav Bubník říd. učitel ve výslužbě ve věku 82 let. Emilie Štrampachová, která pro nervovou chorobu zemřela tragicky. Mladá maminka 29 roků.

Počasí během roku. V lednu byla mírná zima, celkem bez sněhu. V únoru bylo hodně sněhu. Koncem února se oteplilo, sníh roztál. Zato v březnu bylo chladno a na první jarní den padal sníh. V dubnu bylo zima někdy - 4 °C pod nulou. To uškodilo třešním, které byly v rozkvětu. Květen byl bez deště. Na konci měsíce května začaly bouřky, které byly do konce měsíce a celý červen téměř každý den až do 10. července. Seno se téměř velmi špatně sušilo. Deště a bouřky nadělaly mnoho škod v naší republice, zvláště na Slovensku byly milionové škody. Červenec byl velmi pěkný. Žně začaly začátkem srpna. Sklízelo se všechno obilí kombajnem. Vše se za sucha sklídilo. Podzim byl také velmi krásný bez deště. Na osivo by bylo dobré trochu deště, ale sprchlo pouze jeden den v říjnu. Zato 24. listopadu napadl sníh. Poněvadž podzim byl bez deště, bylo ve studnách málo vody. Vánoce byly bez sněhu.

Hospodářské poměry JZD. Dne 20. prosince v sedm hodin večer byla členská schůze JZD v Rájci. Schůzi zahájil předseda družstva J. Kruš, který přečetl směrnice přijaté na XIV. sjezdu KSČ k pětiletému plánu rozvoje národního hospodářství na r. 1971-1975. Tato schůze byla svolána, aby členové rozhodli, zda chtějí vstoupit do většího celku hospodaření. To ve Zvoli, v Rájci, v Lukavici a v Libivé. Návrh na sloučení dal V. Žák. Přítomní členové jednohlasně odhlasovali, že si přejí být ve větším celku. Poněvadž podle zákona o hlasovacím právu nebyla nadpoloviční většina členů, proto J. Kruš a několik členů navštívili členy JZD, kteří ve schůzi nebyli, aby se vyjádřili. Všichni se rozhodli pro sloučení. Jedním z hlavních cílů trvalé spokojenosti pracujících je zajištění narůstající spotřeby potravin v příslušném množství a kvalitě z vlastní zemědělské výroby. Proto je také cílem zemědělské politiky využívání v rozvoji výrobních sil tak, aby zemědělská velkovýroba byla schopna dokonaleji a trvale uspokojovat rostoucí potřeby obyvatelstva. Do návrhové komise byli zvoleni K. Žák, V. Dražná a A. Fričarová. Požádala jsem ekonomku Jar. Novákovou, aby mě pro záznam v kronice vypsala, jak se v roce 1971 hospodařilo a jaký je celkový výnos. Pro nedostatek času mě to nevypsala.

Rok 1972.

Každý rok přináší celou řadu významných výročí jak politických, tak kulturních a vědeckých. Platí to i v roce letošním. Tato významná data jsou přehlídkou mimořádných událostí, jsou to milníky kolikrát na rušné cestě, po níž se v neustálém čase ubírá celé lidstvo a v tomto širokém společenství i národy naší vlasti. Je to v podstatě člověk, jeho dílo, co tvoří základní článek tohoto vývojového procesu. Je to každá bilance vykonané práce. Jde jen o to, aby nové dílo bylo lepší, by v zájmu skutečného pokroku rodila se z jedné už dosažené etapy kvalita nová vyšší. A to, jak dobře víme, záleží především a je v rukou lidí, závisí od jejich dobré vůle rozhodnosti, dovednosti, a hlavně jejich poctivě provedené práce. S tímto vědomím se vstoupilo do nového roku. Mezi významné dny v letošním roce byly oslavy 55. výročí Velké říjnové socialistické revoluce v SSSR a 50. výročí vzniku Svazu sovětských socialistických republik. Během celého roku veřejnost byla seznamována tiskem, rozhlasem a televizí o významu této události, jak pro Sovětský svaz, tak i pro naši republiku. Celostátní oslavy byly v listopadu. V naší obci bylo také vzpomenuo výročí Velké říjnové socialistické revoluce v kulturní místnosti. Pořadatelé byli MNV, osvětová beseda a škola. Předseda MNV a ředitel školy přednesli několik vzpomínek z minulosti sovětského lidu, kdy sovětský člověk musel přinést velké oběti za vítězství socialismu. Žáci místní školy zazpívali několik písní a přednesli básně. Žák MŠ M. Portyš zahrál na akordeon, šest pionýrů a jedna pionýrka skládali slib. Velkou říjnovou revolucí začala nová epocha lidstva, v níž se naplňují pradávne tužby lidstva po nové spravedlivější společnosti, kde nejsou žádné třídní přehradly a výsady. Kde každý jedinec má stejnou příležitost pro rozvoj svých schopností. Socialist. revoluce vytváří předpoklady pro mohutný rozmach vědy a techniky, jež pomáhá člověku zbavit se úmorné dřiny.

MNV. Místní NV zůstává v tom složení, jak byl zvolen v r. 1971. Předsedou MNV Z. Šrot. - dělník, místopředseda H. Karafiát - dělník důchodce, tajemník J. Svačina - JZD, člen rady F. Pavlů - mistr, členka rady A. Nevtipová - učitelka. Komise ochrany veřejného pořádku: předseda V. Laštůvka, členi: V. Hrubá - dělnice, V. Enter - mistr zahradnické školy, J. Loučný - dělník, J. Valouch - důchodce. Komise finanční, stavební, plánovací: předseda F. Pavlů - pokladní, D. Kunrtová - úřednice JZD. Členové J. Heger - dělník, J. Novotný - děl. mistr, A. Maixner - dělník, J. Schneider - dělník. Komise školní a kulturní, sociální, zdravotní a bytová: předseda: J. Sigmund - ředitel školy. Členi: J. Štrampach - elektrikář, V. Planičková - dělnice, F. Sitta - dělník, E. Ptáčková - důchodkyně.

Plán práce MNV v Rájci. Jako plán na dobu volebního období do plánu páté pětiletky, který vyplývá z volebního programu:

- 1. Výstavba chodníku na dolním konci vesnice.*
- 2. Budování koupaliště u Antonička.*

Místní národní výbor splnil a překonal všechny závazky a práce, které si dal do volebního programu na rok 1972. Do kuchyně, ve které se stravují děti ze školky, místní základní devítileté školy a několik starých důchodců zakoupili bojler na ohřívání vody, velký sporák, postavili komín, poněvadž ten starý byl nevyhovující. V kuchyni jsou také el. kamna a lednička. Kuchyň je moderně vybavena. Obědy pro žáky se podávají v kulturní místnosti za dozoru řed. školy a s. učitelky J. Laštůvkové. Děti ve školce mají celodenní stravování.

Zaměstnanci MNV: Z. Šrot, J. Svačina, D. Kunrtová, V. Štrampachová. Úřední hodiny jednou týdně ve středu večer. Činnost MNV se řídí volebním programem na léta 1971-1975. Usnesení MNV vyplývá z volebního programu schváleného místními občany, které se plní. Veškeré body tohoto usnesení jsou kontrolovány. Činnost komisí MNV řídí se svým určeným programem a je kontrolována plenárním zasedáním MNV. Výbor

žen pracuje velmi aktivně a své závazky vůči MNV na zkrášlení obce plní svědomitě. Veřejné schůze a besedy s občany se provádějí dle plánu práce MNV. Veškerá práce poslanců je dobrá. Určené úkoly z práce MNV a žádosti občanů přednášejí do rad a pléna MNV.

Co se týče slavnostní schůze, k těm se přistupuje zodpovědně a jsou vždy řádně připraveny předem se školou a kulturní komisí. Plán hospodářského a kulturně politického rozvoje v příslušném roce 1971-1975 je následující. V roce 1972 dokončení práce na generální opravě školy. Ve škole bylo zavedeno ústřední topení. Postavena zděná kůlna na dřevo a uhlí. Postavena místnost, kde jsou umístěna kamna pro ústřední topení. Komin zvláště jen pro ústřední topení. Vše bylo zomítáno jak uvnitř, také i zvenku pěknou škrabanou fasádou. Od hlavních dveří, které vedou do dvora, byl vydlážděn chodník, který vede ke kůlně na dřevo. Dokončena oprava plotu v zahradě z Jányšové strany, vyměněna brána v plotu ze dvora do zahrady, brána železná. Chodba v přízemí i nahoře byla vydlážděna cement. dlaždicemi, které mají velmi pěkný vzhled. Opraveny schody, které vedou do tříd. V obou třídách jsou parkety, nové židle a stolký. Zbudovány byly regály v kabinetě, zavedena elektrická přípojka v kabinetě, v prvním poschodí a na záchodech. Vše bylo vymalováno, třídy a chodby. Škola je velmi krásná a moderně vybavena, patří mezi ty nejpěknější. Za to musí být občané vděční MNV jehož předsedou je Z. Šrot, který všemožně se snažil, aby naše škola vypadala moderně a krásně, tak jakou ji dnes máme. Rovněž naše obec nikdy nezapomene na velkou a obětavou práci s. řed. školy J. Sigmunda, který nejen se staral, ale i manuálně pracoval. A vůbec, on to byl, který k této opravě dal návrh. Tyto práce uskutečňovali většinou důchodci. Buď všem vzdán dík za práci, co pro obec udělali. Dále byla opravena budova MNV, ze zadní strany zomítána. Byly postaveny dvě čekárny autobusové. Jedna u Jányšových pro cestující směr Zábřeh, uvnitř jsou tři lavičky. Druhá je u Badalových pro cestující směr Mohelnice. Ta je menší a je tam jedna lavička. Obě čekárny jsou zhotoveny ze železných trubek, boky a střecha z umělé hmoty žluté barvy. Tyto čekárny jsou ofotografovány a přiloženy v albu obecní kroniky. Na horním konci byl opraven potok. Byly vyměněny roury o prům. 1,50 m. Tyto akce byly zařazeny do volebního programu. Navíc se provedla generální oprava rozhlasu, který v minulých letech byl nevyhovující. Rozhlas takový nevyhovoval řádnému poslechu všech občanů, a proto byl instalován přímo v obci. Byly postaveny sloupy a rozšířeny, prodlouženy rozhlasové reproduktory, takže tento nový rozhlas pro naše občany po všech stránkách vyhovuje. Dále v roce 1972 se pokračovalo ve výstavbě „Požární klubovny“ u sv. Antonička pod lesem, která bude sloužit ke kulturní činnosti naší obce. Tato výstavba si vyžádala mnoho brigádnických hodin a obětavosti členů požární ochrany. Stavba bude dokončena v roce 1973. Její hodnota bude činit zhruba čtyři sta tisíc korun.

Úprava a vzhled obce a přehled práce v obci. O celkový vzhled obce se stará MNV. Koncem dubna a začátkem května byla provedena asfaltová silnice na horním konci vesnice, a to po levé straně směrem k rybníku. Rovněž cesta na dolním konci je také vyasfaltovaná, která je teď velmi rušná. Jezdí tam nejvíce nákladní auta z obalovny. Obalovna byla postavena na výměře z hektaru na rájeckém katastru v roce 1970. Toto prý nevyhovovalo, tak postavili druhou v roce 1972 a pracují teď v obou. Ta druhá byla dodána z východního Německa, je modernější a po spalování nepadá tak mnoho popílku na sousední luka, který je velmi škodlivý. Krásného vzhledu dosáhla naše obec novou rekonstrukcí státní silnice směr Zábřeh-Mohelnice. Po stranách jsou chodníky, které jsou pro tak velkou frekvenci velmi důležité pro bezpečnost chodců. Je provedena nová elektrifikace po celé vesnici. Také v obci máme veřejnou telefonní stanici, kterou občané využívají. V kanceláři MNV je místní rozhlas. O úpravu návsi a parčíku se stará organizace ČSŽ. Máme pěkné hřiště a nově zbudovanou šatnu. Toto kulturní zařízení má pod svou správou tělocvična jednota Sokol.

Komunikace. Co se týče autobusových spojů, jsou dostačující a plně vyhovují požadavkům našich občanů. Celkem 30 občanů v naší obci vlastní osobní auto. Dále je 18 motocyklů a 17 mopedů.

Výstavba rod. domků. V letošním roce dostavěli svůj rodinný domek tito občané: Fričarovi, Johnovi, J. Polcer, J. Kruš, Kunrtovi, Žákoví, Rotterovi, Hrochovi. Také manželé Jarmarovi si opravili vnitřek obytného stavení. Téměř všichni si zavedli ústřední topení. V naší obci má mnoho občanů zavedeno ústřední topení. Musíme přiznat, že co se týče bydlení na vesnici, vyrovná se městu. Někteří se do novostaveb nastěhovali, ovšem z venčí ještě nejsou domy zomítány. Započali novostavbu manželé Smičkovi a Domesovi. V letošním roce také dostavěli svůj domek manželé Puchrovi. Novotní přestavěli svůj domek a zkrášlili ho pěknou fasádou. Celkem můžeme říci, že ke dnešnímu dni 31. 12. 1972 bylo přestaveno a opraveno celkem 55 rodinných domků a postaveno 17 novostaveb.

Zásobování. Na zásobování v naší obci si v současné době nemůžeme stěžovat. Jeho prodavači v naší samoobsluze jsou manželé Johnovi. Taktéž zásobování elektrinou, uhlím, dřívím a plynem nemá nedostatků.

Různé akce. Sběr surovin provádí s dohodou žáci základ. devítileté školy. Před 1. májem byla MNV svolána brigáda NF. Zúčastnilo se 82 občanů. Z toho 32 mladých a mládež místní školy. Pracovalo se na úklidu vesnice v parčíku u pomníku padlých. Byl vyčištěn potok, natřelo se zábradlí u chodníku, byla zhotovena vývěsní skříňka. Bylo provedeno kus potřebné práce našimi občany. MNV nejen, že splnil volební program v roce 1972, ale i překročil. Je třeba si připomenout, že je to svědomitá práce všech občanů. Bez jejich pomoci by nebylo možné splnit tak náročné úkoly volebního programu. Plnění úkolů, které jsou naplánovány, jsou opravdu pro naši obec velké, a všechny se úspěšně zvládly. Všechny odborné práce, kterých bylo třeba, se udělaly našimi občany brigádnicky. Velkou zásluhu na veškerém podnikání má MNV.

Kultura v naší obci. Osvětová beseda v Rájci - složení komise: předseda - J. Sigmund, kronikář - E. Ptáčková, knihovnick - A. Štrampach, členové - V. Planičková, Fr. Sitta., J. Štrampach.

Komise konala v roce 1972 tři schůze. Projednány a hodnoceny byly kulturní a vzdělávací akce, příprava plánu kult. vzdělávacích akcí na r. 1973 pro mládež.

Přednášky:

1. O lidech kolem stolu. V lednu návštěva 21 občanů.

2. Výchova dětí s poruchami chování a ochrana dětí před škodlivými vlivy, boj proti kriminalitě. Přednášeli inspk. ze Zábřehu, učitel ze Šumperka, návštěvnost 35 občanů.

3. Zdravotní přednáška „Infarkt“, přednášel primář ze zábrzežské nemocnice.

4. Přednáška lékařská o první pomoci, pro dospívající mládež. Přednášel Dr. Pumprla, účast 22 občanů.

5. Přednáška: Péče o zvěř (pro myslivce). Přednášel inženýr z lesního závodu ze Zábřehu, účast 20 občanů.

Beseda „Expedice Sakura“ doplněná diafilmem. Pod tímto názvem se vydali na cestu čtyři mladí Čechoslováci napříč Asií do Japonska na světovou výstavu „Expo“ do Ósaky. V besedě nám přiblížili zážitky z této neobvyklé cesty autostopem, dva z účastníků - vedoucí expedice, fotoreportér a publicista Zdeněk Toman a jeho společník chemik Mil. Váňa. Promítli 400 diapositivů z cesty po Turecku, Iráku, Pákistánu, Afghánistánu, Indii a Nepálu, Malajsii, Singapuru a Japonska. Tato přednáška byla velmi poučná a zajímavá.

15. ledna byl pořádán nácvik k zatančení polonézy pro dospívající mládež, kterou tančili na plesu, který pořádal Spolek rodičů a přátel školy Rájec. Těchto tanečních párů, kteří tančili polonézu, máme v památkové kronice fotografie. Také oslavy MDŽ byly velmi pěkně připraveny. Předseda MNV měl na zahájení krátký projev, ve kterém vystihl všechny obětavé práce ženy jak v rodině, tak i ve veřejném životě. Na ukončení byl celovečerní film Muzikantská Liduška. Členky JZD dostaly bonboniéru. Oslava MDŽ byla na sále, účast 150. Členky svazu žen navštívily přestárlé ženy, popřály jim a poděkovaly za jejich vykonané práce a daly jim několik květů a bonbonieru. Jako malou pozornost. Staré ženy to potěší, že jejich životní práce je uznávána.

Z místního svazu mládeže se zúčastnili soutěže tanečního kroužku ze Šumperka. Soutěž byla v Jeseníku. Tančili tři páry a to: V. Sigmundová., P. Veinlich, N. Maňková, St. Sitta., A. Sittová., J. Borochofský. Že mládež z Rájce má možnost tančit společenské tance jako je polonéza a naučit se společenskému chování, je zásluha našeho řed. školy J. Sigmunda. Nacvičoval taneční mistr ze Zábřehu Fogl. Celý soubor rájecké mládeže čítá 16 párů. Soubor taneční byl pozván i do jiných obcí, aby tam zatančil nacvičenou polonézu. V dokumentační kronice máme jejich fotografie. Od října pracoval taneční kroužek s 5 páry pod vedením J. Hrubého z místní obce. V prosinci byla estráda z Brna „Muziky hrajte nám“, návštěvnost 90 občanů.

Filmy: od ledna do konce dubna bylo promítáno 21 představení a návštěva 1 426 občanů. Promítáno od listopadu do konce prosince 9 představení, návštěva 436 občanů. Celkem 30 představení a celková návštěva na jaře a na podzim byla 1 562 občanů.

Kulturní činnost JZD. JZD v Rájci se v letošním roce zapojilo do kulturní činnosti, a to návštěvou divadel v Olomouci. V lednu -Slovácká princezna, květen - Neděle na střeše, říjen - Stanbulská růže. Zájezdy: 8. července do ZOO Dvůr Králové. Pevnost Dobrošov, tato pevnost je památka na velkou práci a obětavost Čechů na obranu naší vlasti. Pevnost je postavena asi 200 metrů pod zemí, kde měly být kasárny a umístěno vše potřebné na obranu naší vlasti, jenomže pro zradu našich zahraničních spojenců k tomu nedošlo. Také se jelo podívat na Třebechovický betlém, betlém je celý vyřezávaný ze dřeva, je velmi umělecky proveden a pro zajímavost byl také na výstavě v Kanadě v Montrealu. Zájezd 18. - 22. července Vys. Tatry - Dukla - Šravy. Zájezd v září 23. - 24. Vinobraní v Modré a prohlídka Bratislavy a lázní v Piešťanech. Za dobrou práci byli vysláni do zahraničí dva členi JZD z Rájce. J. Jányš do Sovětského svazu - střední Asie. V. Žák do Sovětského svazu - do Moskvy. Také několik družstevníků bylo na týdenní rekreaci. Všechny tyto zájezdy obstarává dlouholetý kulturní pracovník St. Nevtipa. Všechny zájezdy a kulturní podnikání, které St. Nevtipa řídí, se těší všeobecné spokojenosti.

Kulturní akce sboru požární ochrany. V této správě je zhodnocena práce a kulturní činnosti v naší obci. Zúčastnili se tři soutěží a ve třetí zvítězili, a to v Hoštejně. Soutěžilo se o vítězný pohár. Naši požárníci dosáhli první cenu. Kulturní akce: V lednu pořádali maškarní ples, 6. února dětské lyžařské závody. Vítězům jednotlivých kategorií byly předány ceny. Jinak všechny děti, které se závodu zúčastnily, byly odměněny čokoládou. Děti měly velkou radost a dospěli pěknou podívanou. 13. února uspořádali pro děti maškarní karneval. Děti se vydováděly a dospěli se pobavili, dětem vyhrávala dechová hudba ze Zvole. Nejlepší masky byly odměněny malou pozorností. Dětská radost i zábava se vydařila ke všeobecné spokojenosti. 15. června byla tradiční pouť u sv. Antonička pod lesem. Počasí přálo, takže se sešlo mnoho lidí z blízka i z celého okolí. Sraz byl u sv. Trojice. Ve dvě hodiny odpoledne se odešlo s hudbou ke sv. Antoničku. Pouť vedl p. farář Vojtěch Vrtílek ze Zvole.

U sv. Antonička byla krátká pobožnost a potom se lidé šli pobavit pod les, kde vyhrávala hudba. Že lidé rádi na tuto pouť chodí, je důkaz velké návštěvy, sešlo se několik tisíc lidí. Celkově se pouť vydařila pořadatelům. Požárníci ovšem nelitovali času ani práce na přípravách stolování a příprav makrel, na kterých si pochutnala spousta lidí. 19. srpna pořádali druhý letní karneval a 20. srpna odpolední estrádu, také u sv. Antonička pod lesem. Účinkující byli z Hradce Králové. Název estrády byl „Smějte se s námi“. Přes velmi chladné počasí byli s návštěvou spokojeni. 7. října pořádali hodovou zábavu ve zvolské sokolovně, poněvadž místní sál je nevyhovující. To byla poslední akce. ČSSZ pořádá Mikulášskou zábavu a rovněž v sokolovně ve Zvoli. Zábava se vydařila po všech stánkách. Ženy napekly perníčky, které tam prodávaly s kávou. Za získané peníze kupují přestárlým ženám malou pozornost na Mezinárodní den žen, který je 8. března. Tuto pozornost dostávají přestárlé ženy každým rokem.

U starší generace občanů v naší obci je přáním navštívit poutní místa. V červnu byla pod vedením p. V. Vrtílka, faráře ve Zvoli, pouť do Králík. Druhá pouť byla do Frýdku - Místku. Dopoledne byla prohlídka památek, chrámu a odpoledne se jelo na prohlídku Hukvaldu. Je to stará zřícenina hradu a dům, kde bydlel a narodil se velký hudební skladatel Leoš Janáček. Lidé byli spokojeni a žádali p. faráře, aby takový zájezd byl častěji.

Činnost TJ Sokol. Výbor TJ Sokola pracoval ve složení: předseda - F. Hrubý, místopředseda - J. Portyš, jednatel - J. Sigmund, náčelník - M. Hrubý, náčelnice - J. Rabenseifnerová, hospodář - B. Deutsch, čl. výboru - V. Jányš.

Činnost v TJ Sokol byla po několik let velmi složitá. Příčina byla v nedostatku vedoucích a cvičebního prostoru sálu. V činnosti v roce 1972 byl turistický oddíl. Jehož vedoucí je J. Rabenseifnerová. K 1. březnu 1972 byla provedena registrace členů - zbytečné vést členy platící, když nebylo možné zajistit vedoucí. K 1. lednu 1972 počet členstva 29 členů, 14 žáků. 1. dubna se přihlásili 4 žáci a 3 dorostenci. Po provedené registraci k 1. březnu 1972 se odhlásilo 7 žen a 3 muži. Turistický oddíl konal od jarních měsíců celkem 11 vycházek do blízkého okolí. V turistickém kroužku pracovalo 18 žáků, 5 dorostu a 4 dospělí, celkem 27. První vycházka byla 25. března, poslední 26. prosince. V červenci tři dny stanování v Bludově u koupaliště. 19 členů tur. oddílu splnilo a získalo odznak 3. výkonnostní třídy „Turista ČSR“.

V měsíci září začal zájem mezi ženami o pravidelné cvičení. Po provedeném náboru bylo získáno 16 žen, které pravidelně od 1. října cvičí. Uvítali jsme návrat do Sokola zkušených cvičitelek, J. Žákové a S. Pelikánové. S majitelem sálu byla uzavřena písemná dohoda o propůjčování sálu pro potřeby tělovýchovy a vytápění a úklidu. Nájemné, které se bude platit čtvrtletně, uhradí se po předložení dokladů OV ČTV v Šumperku. Bylo zakoupeno TV Sokolem palivo pro vytápění sálu, se souhlasem p. J. Puchra uskladněno u něj pod kůlnou. TV Sokol Rájec požádal OV ČTV v Šumperku o finanční pomoc na zakoupení nejnужnějšího náradí na sál, byly poukázány 3 000 Kčs - zakoupeny švihadla, míče a počátkem roku 1973 dodá sportovní prodejna Zábřeh koženou zíněnkou za 2 000 Kčs. J. Žáková a S. Pelikánová se zúčastnily nácvičné v Šumperku v měsíci říjnu a dvoudenní nácvičné v lednu v Jeseníku. Počet členů k 31. 12. 1972 - 7 mužů, 22 žen, 3 dorostenci, 6 dorostenek, žactva 18. Celkem 56 členů.

Inventář Osvětové besedy Rájec. V roce 1972 byly dokoupeny židle za 12 tisíc Kčs. Hodnota inventáře OB k 3. prosinci 1972 činí 44 039,20 Kčs. Z toho 28 stolů, 214 židlí, promítací přístroj značka „Meoklub“, skříňka na stolovací potřeby, ubrusy, vázy,... Doklady za rok 1972 zkontrolovány budou v měsíci lednu 1973.

Finanční hospodaření OB. Příjmy včetně dotace ONV (2 000 Kčs), 7 040,35 Kčs. Vydání 6 546,70 Kčs. Stolování - židle byly zakoupeny z dotace ONV přes MNV. Vyjádření předsedy OB J. Sigmunda o vedení kroniky. Kronika je vedena ve vzorném pořádku kronikářkou p. E. Ptáčkovou. Zápis za rok 1971 zapsaný a předem schválený radou MNV. Na poslední schůzi školské a kulturní komise přečtena byla polovina zápisu za rok 1971

velmi poutavým a zajímavým způsobem, do všech podrobnosti je zachycený život a změny, které se v naší obci v tomto roce udály. Je to práce namáhavá, ale záslužná pro další generace.

Místní lidová knihovna. V roce 1972 byla kulturní místnost společně s místní knihovnou vymalována. Knihovnick A. Štrampach půjčuje knihy pravidelně 1x týdně v neděli dopoledne. V zimním období zajišťuje úklid a topení Z. Fišnarová. Výstava knih byla k 55. výročí VŘSR. Knihovna vlastní 1 038 knih, vypůjčeno 1 014 knih a čtenářů 68.

Kulturní plán na rok 1973 předložily tyto složky NF ČSS požární ochrany, ČS svazu žen, svaz rodičů a přátel místní školy, Sokol, ČS Červený kříž, včelaři, ČS svaz mládeže. Do 20. prosince 1972 byl vypracovaný celoroční plán kult. vzdělávacích akcí. Schváleny radou MNV v Rájci - 1 plán byl odeslán na ONV v Šumperku odbor kultury, 1 plán ponechán na MNV a jeden OB.

Český svaz včelařů. Svazu českých včelařů v naší obci má pouze 10 členů. Včelstev je celkem 77. Medu od jednoho včelstva bylo průměrně 3,50 kg. Včelaři se v úlech „Univerzála“ a v úlech vlastní výroby. Důvěrník místních včelařů je zkušený včelař A. John. Ráječtí včelaři jsou organizováni ve spolku ČSV základní organizace Zábřeh.

ZDŠ 1. - 5. roč. v Rájci, za rok 1972. Základní devítiletá škola. Školní rok byl slavnostně zahájený, přítomen předseda MNV Z. Šrot, s. Naubaer za ZO KSČ, V. Planičková za školskou kulturní komisi, maminky prvňáčků. 10 žáků je zapojeno v turist. oddílu ZJ Sokol, 9 žáků pracuje v kroužku výtvarném pod vedením s. učitel. J. Laštůvkové. Účastnili se na okresní soutěži - zemědělská tematika.

Učitelství sbor: třídu opět učí s. ř. učitel J. Sigmund 1. a 2. roč. 1. ročník 9 žáků = 4 dívky, 5 chlapců. 2. ročník 9 žáků = 5 dívek, 4 chlapci. Ve 2. třídě vyučuje s. učitelka J. Laštůvková 3., 4., 5. ročník. Ve 3. roč. je 8 žáků = 1 dívka, 7 chlapců. Ve 4. roč. je 8 žáků = 7 chlapců, 1 dívka. V 5. roč. je 5 žáků = 5 dívek. Prospělo všech 39 žáků, nebyla snížena známka z chování. 3 žákyně 5. roč. prospěly s vyznamenáním. Spolek rodičů a přátel školy. Zkratka SRPŠ, pracovalo se ve složení: předseda Z. Hrubá, místopředsedkyně p. Enterová, jednatel J. Partyš, pokladník K. Mareš. SRPŠ pomáhalo finančně škole při uskutečňování vánoční nadílky, školního výletu. Také byly konány tři přednášky výchovně vzdělávací pro rodiče. V lednu konalo SRPŠ ples s kulturní vložkou „Polonéza“, kterou tančila dospívající mládež.

Akce školy: Oslava MDŽ - kulturní program, 5. června školní výlet Bouzov - Úsov - Javoříčko. V červnu jednodenní stanování - junácké tábořiště. V prosinci vánoční nadílka, listopad oslava VŘSR - kulturní program. Slib 12 pionýrů. Pionýrská organizace, zkratka PO. Ve škole pracuje pionýrská organizace. Oddíl mladších jisker vedou: L. Nevtipová, V. Sigmundová. Oddíl starších vede V. Smékalová, A. Nováková. Pionýr pracuje dle vypracovaného celoročního plánu. Schůzky se konají pravidelně každý pátek od 16 hodin. V zimních měsících v sobotu od 13 hod. JZD Dubicko přispělo PO částkou 1 300 Kčs. Byly zakoupeny hry a budou členům PO hrazeny různé kulturní akce.

Zdravotní stav žáků: V roce 1972 byla provedena lékařská prohlídka všech žáků školním lékařem. Nevyskytly se žádné nakažlivé choroby.

Zvelebovací akce. Byla dokončena generální oprava školy. Zbudovány regály v kabinetě, provedeno vymalování všech prostor ve škole, zbudovány nové nástěnky na chodbách a ve třídách. Bylo zakoupeno 15 obrázků a dáno do stejných rámečků a zavěšeno na chodbu. Bylo odpracováno 2 000 brigádnických hodin. Velký podíl mají na této práci v tomto roce hlavně důchodci, zedníci a tesař. Jmenovitě J. Valouch, J. Puchr, V. Jányš, Al. Balcárek, V. Hroch, K. Balderman, M. Friedl., Fr. Hrubý. Aktivně pomáhal i řed. školy. J. Sigmund a za MNV Z. Šrot, od počátku až do konce se na této akci nejvíce podíleli. Bylo dokončeno dílo v hodnotě více než za 300 tisíc korun. Společně bylo vytvořeno dílo, na kterém bylo odpracováno přes 8 000 brig. hodin, dílo, které je a bude chloubou vesnice po několik desetiletí. To je důkaz i do budoucna, je-li pomoc a ochota všech, dá se vybudovat dílo v hodnotě mnoha statisíc.

Zapojení řed. školy J. Sigmund a soud. uč. J. Laštůvková: J. Sigmund je jednatel Sokola, NF, člen MNV, předseda OB a školské kulturní komise, učitel při ZO KSČ, promítač kina OB. Zajišťovatel generální opravy školy. To je důkaz velké obětavé práce mimo školu ve veřejném životě.

J. Laštůvková, s. učitelka: jednatelka ČSŽ, vedoucí výtvarného umění, důvěrnice péče o mládež, vedoucí PO. Učitelství sbor vykonává svou práci dobře, svědomitě a po všech stránkách velmi obětavě, a to nejen po stránce učitelské, ale i ve veřejném životě v naší obci.

Zdravotní stav žáků v roce 1972. Byla provedena lékařská prohlídka všech žáků školním lékařem. Celkově se nevyskytly žádné nakažlivé choroby. Tři větší děti měly infekční žloutenku a jeden dospělý muž, jinak se tato nemoc v obci nešířila.

Zemědělství. Dne 14. ledna 1972 bylo schváleno na členské schůzi v kulturním domě v Lukavici sloučení všech 11 obcí v jeden celek, a do tohoto velkého celku patří i JZD Rájec. Tímto dnem končí samostatné hospodaření JZD v Rájci a zapojilo se do velkého celku, jehož je název „Rozvoj“ se sídlem v Dubicku. V rámci podniku byly vytvořeny tři samostatně hospodařící závody Dubicko - Libivá - Lukavice. Rájec byl začleněn do samostatně hospodařícího závodu Lukavice. Schůzi zahájil soud. Macháček, byla zastoupena delegace z okresu, patronátní závody a soud. Heiderleich ze Šumperka. Sloučených obcí celkem 11 a 950 členů. Na schůzi bylo zastoupeno 602 členů, což byla nadpoloviční většina. Tito členové jednohlasně odhlasovali sloučení družstev. Podle zákona právoplatné rozhodnutí. Předsedou družstva „Rozvoj“ byl Ing. J. Dušek, J. Mílek z Dubicka. První místopředseda J. Dušek z Lukavice. Druhý místopředseda Ing. J. Křížek, zkušený hospodář a na praxi byl v Dánsku. Za družstvo Rájec byl zvolen do představenstva S. Nevtipa, za předsedu kulturní komise, a K. Žák za traktoristy. Do revizní komise A. Vykýdalová. Na ukončení bylo pohoštění a taneční zábava.

JZD „Rozvoj“ farma Rájec. Při JZD „Rozvoj“ je také přidružená výroba v Mohelnici a v Bludově. Zaměstnanců v JZD a v přidruž. výrobě je celkem 87. V ráječské farmě je farmářem J. Kruš, který obstarává všechno potřebné v obou kravínech. V horním kravíně obstarávají poklid a dojení ženy. V dolním kravíně muži poklízí a ženy dojí. Poklízí a dojí se dvakrát denně. Počet krav: 190 kusů, telat narozeno 191 kus. Dodáno mléka: 494 453 l, výroba mléka: 544 574 l, výroba mléka na kus a den na krávu 7,85 l a na rok 2 870 l. Počet prasnic 51 kusů, počet narozených selat 997 kusů. Na jednu prasnici 18 kusů selat. Jiné hospodářské zvířectvo se na ráječské farmě nepěstuje. Nasetá byla pšenice 61,75 hektaru, řepka 14 hektaru, jetel a vojtěška 31,12 hektaru. V roce 1972 na ráječském katastru nebyly sázeny brambory. Celoroční plán v družstvu „Rozvoj“ po finanční stránce byl splněn a překročen ve všech rozhodujících ukazatelích. Byla splněna celková hrubá produkce na 104 %. Výkony byly celkem na 106 %. Rostlinná výroba hrubé produkce splnila na 101,8 %. V korunách překročila o 41 000 Kčs. Produkce živočišná na 102,1 % v korunách o 217 000 Kčs. Mléka bylo dodáno o 77 000 l více a vajec o 41 000 kusů více. Přírůstky na zvířatech byly splněny na 93,5 %. Plánované tržby byly splněny na 103,9 % v korunách, byly překročeny o 1 966 000 Kčs. Materiálové a ostatní náklady byly proti plánu vyšší o 1 781 000 Kčs. Přečerpáno do stavebního materiálu, čistý zisk včetně dotací byl splněn na 110,2 %, v korunách je překročen o 672 000 Kčs. Tento výpis je vypsán ze zpravodaje „Rozvoj“, který je mě poslán pro kroniku. V průměru musíme konstatovat, že se celkově dobře hospodařilo, přesto, že rok nebyl příznivý na polní práce.